

sheriayamungu.org

Kiambatisho 5d: Chakula Katika Sabato — Mwongozo wa Kivitendo

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo unaohusu amri ya 4: Sabato:

1. Kiambatisho 5a: Sabato na Siku ya Kwenda Kanisani, Mambo Mawili Tofauti
2. Kiambatisho 5b: Jinsi ya Kuishika Sabato Katika Nyakati za Kisasa
3. Kiambatisho 5c: Kutumia Kanuni za Sabato Katika Maisha ya Kila Siku
4. Kiambatisho 5d: Chakula Katika Sabato — Mwongozo wa Kivitendo (Ukurasa wa sasa).
5. Kiambatisho 5e: Usafiri Katika Sabato
6. Kiambatisho 5f: Teknolojia na Burudani Katika Sabato
7. Kiambatisho 5g: Kazi na Sabato — Kukabiliana na Changamoto za Ulimwengu wa Leo

Katika makala iliyotangulia tulitambulisha mazoea mawili yanayotoa mwongozo wa kuishika Sabato — kujiandaa mapema na kusimama kidogo ili kujiuliza kama jambo fulani ni la lazima — na tukaangalia jinsi ya kuiishi Sabato katika kaya mchanganyiko. Sasa tunageukia mojawapo ya maeneo ya kwanza ya kivitendo ambamo kanuni hizi zina umuhimu mkubwa zaidi: chakula.

Mara tu waumini wanapoamua kuishika Sabato, maswali kuhusu milo huibuka. ***Je, nipike? Je, ninaweza kutumia tanuri langu au jiko la mikrowevu? Vipi kuhusu kwenda kula nje au kuletewa chakula?*** Kwa kuwa kula ni sehemu ya kawaida sana ya maisha ya kila siku, hili ni eneo ambalo mkanganyiko hujitokeza haraka. Katika makala hii,

tutaangalia kile ambacho Maandiko yanasema, jinsi Waisraeli wa kale wangeyafahamu, na jinsi kanuni hizi zinavyotumika katika nyakati za kisasa.

Chakula na Sabato: Zaidi ya Moto

Msisitizo wa Marabi Kuhusu Moto

Kati ya kanuni zote za Sabato katika Uyahudi wa marabi, marufuku ya kuwasha moto iliyo katika Kutoka 35:3 ni kanuni muhimu. Viongozi wengi wenye mamlaka katika Uyahudi wa Kiorthodoksi hukataza kuwasha au kuzima mwali wa moto, kuendesha vifaa vinavyozalisha joto, au kutumia vifaa vya umeme, kama vile kugeuza swichi ya taa, kubonyeza kitufe cha lifti, au kuwasha simu, wakitegemea kifungu hiki cha Biblia. Wanaziona shughuli hizi kuwa namna mbalimbali za kuwasha moto, na hivyo kuzipiga marufuku siku ya Sabato. Ingawa mwanzoni kanuni hizi zinaweza kuonekana kuonyesha shauku ya kumheshimu Mungu, tafsiri kali kama hizi zinaweza kuwafunga watu kwa kanuni zilizotungwa na wanadamu badala ya kuwapa uhuru wa kuifurahia siku ya Mungu. Kwa kweli, hizi ndizo aina za mafundisho ambazo Yesu alizishutumu vikali alipokuwa akiwahutubia viongozi wa kidini, kama inavyoonekana katika maneno yake: “Ole wenu ninyi wataalamu wa sheria, kwa sababu mnawatwika watu mizigo ambayo wanaweza kuibeba kwa shida sana, na ninyi wenyewe hamtainua hata kidole kimoja kuwasaidia” (Luka 11:46).

Amri ya 4: Kazi Dhidi ya Pumziko, Si Moto

Kwa upande mwingine, Mwanzo 2 na Kutoka 20 zinaonyesha Sabato kuwa siku ya kuacha kazi. Mwanzo 2:2-3 inaonyesha Mungu akiacha kazi yake ya uumbaji na kuitakasa siku ya saba. Kutoka 20:8-11 inaiamuru Israeli iikumbuke Sabato na isifanye kazi yoyote. **Mkazo hauko kwenye njia (moto, zana, au wanyama), bali kwenye tendo la kufanya kazi.** Katika ulimwengu wa kale, kuwasha moto kulihitaji juhudi nyingi: kukusanya kuni, kutoa cheche, na kudumisha joto. Musa angeweza kutaja kazi nyingine zinazohitaji nguvu nyingi ili kufafanua hoja hiyohiyo, lakini huenda moto ulitumiwa kwa sababu ulikuwa kishawishi cha kawaida cha kufanya kazi siku ya saba (Hesabu 15:32-36). Hata hivyo, amri hiyo inasisitiza kwamba kazi za kila siku lazima

zisitishwe, si kwamba matumizi ya moto wenyewe ni marufuku. Kwa Kiebrania, שָׁבַת (shavat) humaanisha “kuacha”, na kitenzi hiki ndicho msingi wa jina שַׁבָּת (Shabbat).

Mtazamo wa Busara Kuhusu Chakula

Kwa mtazamo huu, Sabato inawataka waumini leo **waandae chakula mapema na wapunguze kadiri iwezekanavyo shughuli zinazohitaji nguvu nyingi katika saa zake takatifu**. Kupika milo yenye maandalizi mengi, kuandaa chakula kuanzia mwanzo, au kufanya kazi nyingine nzito za jikoni ni mambo ambayo lazima yafanywe kabla, si siku ya Sabato. Hata hivyo, kutumia vifaa vya kisasa vinavyohitaji juhudi kidogo sana — kama vile jiko, tanuri, jiko la mikrowevu, au kifaa cha kusagia na kuchanganya chakula — kunapatana na roho ya Sabato vinapotumiwa kuandaa mlo rahisi au kupasha moto chakula kilichopikwa tayari. Suala si kugeuza tu swichi au kubonyeza kitufe, bali ni kutumia jiko kwa namna inayohusisha kufanya kazi za kawaida za siku za kazi katika Sabato takatifu, ambayo **lazima itengwe hasa kwa ajili ya kupumzika.**

Kula Nje Siku ya Sabato

Mojawapo ya makosa ya kawaida zaidi miongoni mwa wanaoishika Sabato katika nyakati za kisasa ni kwenda kula nje siku ya Sabato. Ingawa jambo hilo linaweza kuonekana kama aina ya kupumzika — kwani, kwa kweli, wewe hupiki — **amri ya nne inakataza waziwazi kuwafanya wengine wafanye kazi kwa niaba yako**: “Usifanye kazi yoyote, wewe, wala mwana wako au binti yako, wala mtumishi wako wa kiume au wa kike, wala wanyama wako, wala mgeni yeyote anayeishi katika miji yako” (Kutoka 20:10). Unapokula mgahawani, unawalazimisha wafanyakazi kupika, kuhudumia, kusafisha, na kushughulikia pesa, na hivyo kuwafanya wakufanyie kazi siku ya Sabato. Hata unapokuwa safarini au katika hafla maalumu, desturi hii inadhoofisha kusudi la siku hiyo. Kupanga milo mapema na kubeba chakula rahisi kilicho tayari kuliwa kunahakikisha kwamba bado unaweza kula vizuri bila kuwaomba wengine wafanye kazi kwa niaba yako.

Kutumia Huduma za Kuleta Chakula

Kanuni hiyohiyo inatumika kwa huduma za kuleta chakula kama vile Uber Eats, DoorDash, au programu tumizi zinazofanana. Ingawa urahisi huo unaweza kushawishi, hasa ukiwa umechoka au ukiwa safarini, kuagiza chakula kunahitaji mtu mwingine anunue, aandae, asafirishe, na akuletee chakula mlangoni pako — yote hayo ni **kazi inayofanywa kwa niaba yako katika saa takatifu**. Hili linakwenda kinyume moja kwa moja na roho ya Sabato na amri inayokataza kuwafanya wengine wakufanyie kazi. Njia bora zaidi ni kupanga mapema: fungasha chakula kwa ajili ya safari yako, andaa milo siku iliyotangulia, au weka akiba ya vyakula visivyoharibika kwa ajili ya dharura. Kwa kufanya hivyo, unaonyesha heshima kwa amri ya Mungu na pia kwa utu wa wale ambao la sivyo wangekuwa wakikufanyia kazi.